

פרוטוקול מס' 302
מישיבת ועדת החינוך והתרבות
יום שלישי, ט"ז באייר התשמ"ח, 3.5.88, שעה 09.00.

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

נ. רז - היו"ר
פ. גולדשטיין
י. גיל
א. הראל
א. ולדמן
מ. וירשובסקי
י. יוסף
א. סרטני

מוזמנים:

א. ורדיגר - חבר הכנסת
א. הראל - יו"ר רשות השידור
א. פורת - מנכ"ל רשות השידור
ח. יבין - מנהל הטלוויזיה
א. אבנר - יועץ מנכ"ל רשות השידור
ב. נסים - משרד החינוך והתרבות

מזכירת הוועדה: ד. פלר

רשמה: מ. כהן

סדר-היום:

א. הקמת ועדת משנה מיוחדת לנושא החינוך האפור;
ב. שידור "מבט" במוצאי שבת, ה' בטבת התשמ"ח, בהפגנת
"שלום עכשיו" מול בית ראש הממשלה (הצעה לסדר-היום)
של חבר-הכנסת א. ורדיגר;
שידורים בטלוויזיה הפוגעים בדמותה ובשמה הטוב של
המדינה (הצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת א.ח. שאקי).

1417

הקמת ועדת משנה מיוחדת לנושא החינוך האפור

היו"ר נ. רז:

אני פותח את ישיבת הוועדה. בראשית הישיבה אני רוצה שנחליט על הקמת ועדת משנה מיוחדת לענין החינוך האפור. קיימנו פה כמה דיונים ארוכים ומפורטים מאד על הנושא המורכב והגדול של החינוך האפור. שמענו מאנשי משרד החינוך שהם נמצאים בתהליך של גיבוש מסמך שיסדיר את הנושא, את האופן שבו הורים ישתתפו במימון חלקים מסויימים במערכת החינוך. המסמך טרם גובש מפני שיש מחלוקות עם הרשויות המקומיות וארגוני המורים. בינתיים הציע חבר-הכנסת גיל, ואני משבח אותו על הצעתו, שוועדת החינוך של הכנסת תקים צוות, ועדת משנה שתנקוט יוזמה בעצמה בנושא הזה ותפעל בו מטעם ועדת החינוך. אני מציע שחבר-הכנסת גיל יקבל על עצמו את ראשות הוועדה, ועוד שני חברים, חברת-הכנסת סרטני מצד אחד, וחבר-הכנסת גולדשטיין או חבר-הכנסת ולדמן מן הצד השני. בכל אופן, יהיה צוות של שלושה אנשים שיטפל בזה במרץ, וגם ידווח לנו במידת הצורך על מה שימצא לנכון.

אם אין לזה התנגדות, אנחנו רואים את הנושא כמאושר, לאחר שנקבל את הסכמת החברים שהצעתי שישתתפו בוועדה.

שידור מבט במוצאי שבת, ה' בטבת התשמ"ח, בהפגנת "שלום עכשיו" מול בית ראש הממשלה (הצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת א. ורדיגר)

שידורים בטלוויזיה הפוגעים בדמותה ובשמה הטוב של המדינה (הצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת א.ח. שאקי)

היו"ר נ. רז:

הישיבה מוקדשת היום לדיון על שתי הצעות לסדר היום, של חברי-הכנסת ורדיגר ושאקי, בנושאים: "שידור מבט במוצאי שבת, ה' בטבת התשמ"ח, בהפגנת "שלום עכשיו" מול בית ראש הממשלה", ו"שידורים בטלוויזיה הפוגעים בדמותה ובשמה הטוב של המדינה". לפני שניגש לנושא אני רוצה לברך את ידידנו חבר-הכנסת אהרן הראל שיושב כאן בתוקף תפקידו החדש כיושב-ראש הוועד המנהל של רשות השידור. בשבוע הבא הוא יתפטר מחברותו בכנסת, על פי בחירתו האישית. אני מאחל לך שתדע לנווט את המוסד המורכב והחשוב הזה כיד התבונה השורה עליך ושתשרה עליך.

אני מציע שחבר-הכנסת ורדיגר יציג בקצרה את עיקרי הצעתו שאותה העלה במליאת הכנסת.

א. ורדיגר:

קודם כל, אני מצטרף לברכות לחבר-הכנסת אהרן

הראל.

אני רוצה לומר באופן כללי שאינני בעד סתימת פיות. אני אפילו התנגדתי לסגירת אזורים ביהודה, שומרון ועזה בפני זתונאים זרים. בכלל בנושא זה יש לי גישה יותר דמוקרטית. יש לנו בעיה שהנושאים שמועלים בכנסת כהצעות לסדר-היום מגיעים לדיון בוועדות כעבור מספר חודשים, כאשר האקטואליות של הדברים פגה. אבל האקטואליות בקשר לטלוויזיה קיימת תמיד.

בהצעתי לסדר היום דיברתי על כתבה ששודרה ב"מבט לחדשות" בה' בטבת התשמ"ח, על הפגנה של תנועת "שלום עכשיו" מול ביתו של ראש הממשלה. הפגנה זה דבר לגיטימי. בקשר לכך אין לי שום טענה. בדברי בכנסת אמרתי שההפגנה התקיימה ללא רשיון, אבל זה ענין למשטרה.

היה בהפגנה דבר יוצא דופן, ועל כך אינני יכול לבוא בטענות לטלוויזיה, שקצין מילואים במדים, רב-סרן או סגן-אלוף, התראיין לטלוויזיה, אבל זה שייך לשר הבטחון.

אני רוצה להתייחס לעצם השידור, הדיווח על אותה הפגנה היה יחסית די רחב, אני יודע על דברים שבכלל אין מדווחים עליהם בטלוויזיה, שהטלוויזיה מתעלמת מהם, ואילו כאן היתה נדיבות יתר בשידור דברים שנאמרו על-ידי קצין במילואים, בהפגנה שהתקיימה ללא רשיון, דברים חמורים מאד. מדובר במג"ד במילואים, טריינין, שסיפר בהתרגשות מה ראה בשירות המילואים שלו בעזה, ותיאר בשיר את חוויותיו האישיות שם, הוא סיפר שארבעים הימים ששירת בעזה היו עבורו ארבעים שנה, והוא מסיים את דבריו המעליבים, ולפי דעתי גם המתסיסים, מלאי רעל ופרובוקציה, באומרו: "צריך להתחיל לדבר, לדבר 'שלום עכשיו'". הוא תיאר שם איך אשה ערביה כרעה ללדת וחילי צה"ל מכים את ילדיה לעיניה.

אנחנו אומרים שאנחנו מדינה דמוקרטית, שמותר לומר בה הכל, אתמול ממלא מקום ראש הממשלה תקף אותי במליאת הכנסת, אם כי בעדינות, על דברים שאמרתי בדיון, אני ציטטתי מאמר מה"טיימס" הלונדוני, שבו כותב אדם, כנראה פרו-ישראלי, שאילו הוא היה אש"ף, היה מפרק את כל המסגרות התעמולתיות של אש"ף וממנה 70 אנשים שיתרגמו ל-70 לשונות את מה שמתפרסם במאמרים בעתונות הישראלית, את מה שהישראלים כותבים נגד עצמם, ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ התקיף אותי על כך שטענתי שהמאמרים המזוכיסטיים שמופיעים באחרונה בעתונות הישראלית הם ממש נוראים, הוא אמר לי: האם אתה רוצה לסתום פיות?

הטלוויזיה היא כלי ממלכתי, ואני מקווה שעם כניסתו של חבר-הכנסת הראל לתפקיד יושב-ראש הוועד המנהל הוא ידע לאזן ולדאוג שתהיה אובייקטיביות בדיווחים, אינני רוצה לומר שאסור לטלוויזיה ככלי ממלכתי לסקר אירוע כלשהו, אבל אני חושב שזה היה יוצא דופן לתת לנושא הזה סיקור רחב יחסית, של מספר דקות.

לגבי קצין המילואים, זה לא עניננו, שר הבטחון וגורמים בטחוניים צריכים לטפל בזה.

זה איננו המקרה היחיד והראשון, בתחילת האירועים בשטחים העליתי את הנושא של הצילומים בטלוויזיה, שהיו באמת קודרים, ולא היינו צריכים להיעזר בעדויות של רשתות טלוויזיה זרות כדי לעורר את כל העולם נגדנו, חל שיפור בנושא הזה, אני חושב שהטלוויזיה ריסנה את עצמה ועכשיו המצב הרבה יותר טוב משהיה, אבל בקשר לסיקור ההפגנה של "שלום עכשיו" אני חושב שצריך להיות בירור, ואנחנו צריכים לקבל הסברים מה היו המניעים לסיקור הנרחב של אותו מאורע.

היו"ר נ. רז:

בדבריר בכנסת קראת לטלוויזיה כלי משחית.

א. ורדיגר:

את זה אני טוען לא רק בגלל הנקודה הזאת, אלא מפני שאני מתנגד לעצם התכניות מבחינות שונות, וזה משחית את הנוער, אינני חוזר בי מדברי אלה, אבל לא התכוונתי לזה בקונטקסט הזה, אלא באופן כללי, בטלוויזיה יודעים את הגישה שלי.

היו"ר נ. רז:

בתשובתו של השר על דבריר הוא לא הגיב על תוכן הענין, הוא השיב תשובה קצרה מאד ואמר: "אנו מצויים בבעיה אמיתית קשה במה שנוגע לשידורי חוץ, אין לך שליטה על נושא זה, אלא אם כן יש אזור שמטילים עליו עוצר והוא אסור בגישה לכל מי שבא לארץ...", וכו'. הוא הציע להעביר את שתי ההצעות לוועדת החינוך והתרבות, "שבה תהיה אפשרות לדון על הבעייתיות של

כיסוי תקשורתי של מצבים כאלה". אני רואה את הישיבה הזאת ככזאת. הרי הטענה היא הרבה יותר כללית. בשעתו הביא חבר-הכנסת שאקי את הענין איר תיארנו את ירושלים בטלוויזיה. כלומר יש כל מיני טענות על האופן שבו הטלוויזיה מציגה את המציאות. כך שהדיון הרבה יותר כללי ולא מתייחס דווקא להפגנה של "שלום עכשיו". כך נראה את הדיון הזה וכך נתייחס אליו.

י. גיל:

אני רוצה לומר שסדנא דארעא חד הוא, כאילו לא נעדרתי מכאן כארבע שנים, ואני חוזר לאותה נקודה שעזבתי במתקפה הקבועה של גופים שונים שנהנו מהחשיפה של הטלוויזיה של נקודות החולשה של ישראל בעבר. אילמלא התכנית "ניקוי ראש" ספק אם המהפך היה נגרם כפי שנגרם. אז זה היה מותר. מהמהפך נהנו כל "אבירי הטלוויזיה". שחופש הביטוי לפני 1977 נתן להם את ההזדמנות. עכשיו הם מגינים באבירות גדולה מאד לשמור על הישגיהם על-ידי כך שלא יהיה מי שיהנה מאותה הנאה שהם זכו לה. הדברים חוזרים על עצמם. בכל מהפכה, אלה שנהנו מהתהליך של קבלת האמון לגבי תפיסותיהם, מבצרים את המהפכה שלהם בעוצמות גדולות ואינם מאפשרים בשום פנים ואופן שיפגעו בה. ומגיעים לדברים מרחיקי לכת.

אני חושב שהגישה העקרונית במשטר דמוקרטי היא לא להכריז על דמוקרטיה אלא לבצע אותה. זה צריך להיות חלק מהאישיות של האדם. לפני שנים רבות, כשחיים יבין עוד היה כתב של הרדיו, באנו לקטמונים, וראינו תיגרה איומה של ילדים. והמיקרופון היה פתוח. הדבר שודר אז, כשמדינת ישראל לא היתה ערוכה לשמוע את הדברים הנוראים שמתרחשים בשכונות. אילו היינו מתחילים אז לדבר על צנזורה ועל אי-סיקור של הדברים האמיתיים, אני חושב שהיום היינו מגיעים לחברה שקשה היה לחיות בה. יש ויכוח פילוסופי מה זה חופש ביטוי, איפה זה מתחיל ואיפה זה נגמר.

אבל אני מתפלא על כולנו, כולל על חבר-הכנסת ורדיגר. היום כבר אי אפשר לחסום את הדברים האלה. קיימים הבדלי השקפות ותפיסות עולם לגבי המושג דמוקרטיה. הסיקור אינו ניתן לחסימה. איננו נוהגים בתבונה כשאנחנו נותנים לזה משקל כל כך רב, כי אז אנחנו רק מעוררים את הפולמוס. היום פועלים באמצעות לוויינים וכל מיני אמצעי תקשורת אחרים שמביאים לבתיהם של אנשים את הנעשה בפינות הכי רחוקות בעולם. לנו יש כלי אחד, ואנחנו רוצים לסתום פיות? עוד מעט יהיה ערוץ שני, אולי התחרות תביא לשיפור האיכות. אבל מעבר לזה אסור לנו להתערב. לכן יש מוסדות וגופים ציבוריים של רשות השידור, והם סוברנים לטפל בנושאים הקשורים בה.

דובר על אובייקטיביות ועל איזון. אין זה אומר שעד היום לא היה איזון. אני מקווה כך. כי אחרת נמצא את עצמנו שוב בוויכוח ציבורי עקר. הצד המקצועי והאתיקה צריכים לקבוע לכתבים ולשדרים מה מתאים לציבור ומה לא. חלוקת האחריות בחברה דמוקרטית פירושה שלכל אחד ניתנת סמכות לפעול בתחום שלו. זו חלוקת אחריות נכונה. ואם האנשים בטלוויזיה הם מקצועיים ולא פוליטיים, למרות הנסיון להדביק להם כל מיני תארים ותוויות, לפי דעתי הם עושים את עבודתם על פי מידת האובייקטיביות האפשרית של דתבים שרואים לנגד עיניהם מצב מסויים. הכתב צריך לשפוט לפי מיטב שיפוטו האם המצב שהוא רואה ומצלם הוא אכן המצב האמיתי. היו בעיות בשטחים, והרי כל הצרות שלנו באות מהבעיות של השטחים. ויש מחלוקת איך להתמודד עם בעיית השטחים. אבל להגיד: אינני רואה דבר, אינני שומע דבר, אינני מצלם דבר - זה איננו הפתרון. צריך להתמודד ולתפוס את השור בקרניו. זה תפקידנו, להתמודד עם הבעיה האמיתית של השטחים, ולא עם התגובות שבאות מהשטחים. כי התגובות שבאות מהשטחים הן הסיבה למסובב. היה גורם שהביא את אדם להגיד מה שאמר. הטלוויזיה ראתה בזה דבר ייחודי ונתנה לזה ביטוי מקצועי. מה לנו כי נלין על כך? האם אתם רוצים כתבים שיעשו טלוויזיה מטעם? שישדרו וידווחו את דבר המלכות? אני מעדיף את המצב הנוכחי.

צריך להסב את תשומת לבם של האזרחים לכך שיש דעות כאלה ויש דעות אחרות, ולתת לכל אחד את האפשרות לשפוט, ובבוא יום פקודה והכרעה בקלפי - כל אחד יביע את דעתו בהצבעה.

אני מציע להסתפק בדיון שאנחנו מקיימים פה.

לבסוף אני רוצה לברר את היושב-ראש החדש של הוועד המנהל של רשות השידור, חבר-הכנסת אהרן הראל, שיוציא מתחת ידיו עבודה טובה. אני בטוח ששיתוף הפעולה בינו לבין חבר העובדים הבכירים יהיה מלא וטוב. ונאחל לטלוויזיה ולאמצעי התקשורת שלנו שיעשו את עבודתם נאמנה.

א. סרטני:

בעצם כבר קיימנו פה דיון על נושא הסיקור בשטחים והגשנו את מסקנותינו. פה אנחנו מתייחסים לדבר שהוא מעבר לסיקור של מה שקורה שם. כולנו חוטאים בכך שכאשר משודר משהו שתואם את דעתנו, אנחנו מרוצים, ואילו כאשר משודר משהו שאינו תואם את דעתנו אנחנו אומרים שאין איזון. מול זה אני יכולה להעמיד את הראיון שהתקיים עם חבר-הכנסת איתן אשר שבת 36 ימים. לדעתי זה חמור לא פחות. כי הסיבה לשביתה וההסברים אינם יוצרים אווירה של שלוה.

השאלה היא האם רוצים להסתיר דברים. מה שסיפר אותו מג"ד, זו היתה ההתרשמות שלו משירותו בעזה. אני מכירה אותו. הוא איננו נמנה עם אלה שרצים להתראיין בתקשורת. אבל הוא עבר חוויה שלא יכול היה שלא להגיב עליה. הוא הגיב כפי שהגיב. אם הוא עבר על החוק, יש מי שממונה על זה. אינני חושבת שמישהו מאתנו צריך להתערב בזה. מדובר באדם ששירת בכמה מלחמות, ומעולם לא הגיע למצב של הלם כזה כפי שהוא עבר שם. אבל אנחנו יודעים שיש התרחשויות חמורות פי כמה מהדברים שהוא אמר. ולא מדובר במה שהוגדר כמקרים חריגים בודדים, אלא הרבה מעבר לכך. השאלה היא האם אנחנו רוצים להחזיק את עם ישראל כחברה סטרילית, שלא תמתח ביקורת, אלא מישהו יכתיב, והציבור לא ישמע, לא ידע ולא יגיב, וכך ננהל את חיינו.

איננו עוסקים כאן במדיניות הבטחון והחוסר של ישראל. אבל קורה משהו לאזרחי המדינה כשהם מתעמתים עם המציאות בשטחים. האם רוצים שהם יחזיקו את זה בתוכם פנימה, שהחברה לא תדע ולא תתן את דעתה על מה שקורה לנו? ואני חושבת שקורה לנו משהו מאד חמור. יש הרבה מאד היבטים לעניין הזה, גם מבחינת התפיסה שכאשר נעשים דברים כלפי יהודים - הם חמורים מאד, ואילו כאשר הם נעשים כלפי לא יהודים - הם כאילו פחות חמורים. לצערי הרב זה מתחיל בכנסת. אלה דברים שאנחנו כחברה חייבים להתמודד אתם בכל הכלים שלנו, כמובן על פי החוק.

אני חושבת שצריך לשקף את הדברים בצורה מאוזנת מבחינת ההתרחשויות ומבחינת המשמעות. צריך לתת את כל ההיבטים, ונותנים. אנחנו לא יכולים להיות צנזור של הטלוויזיה ולשאול למה נתנו דווקא את זה. אני מניחה שהכתב שבא לשם לא ידע שיהיה שם אותו מג"ד ושהוא יאמר מה שאמר.

אינני חושבת שבכל פעם שמשדרים בטלוויזיה משהו שאיננו מוצא חן בעיני מישהו, מיד מעלים את זה כהצעה דחופה לסדר היום, וזה כאילו הופך להיות העניין החשוב ביותר. אני מציעה לעצמנו כחברי ועדת החינוך לראות את ההיבט היותר רחב, כיצד הדברים שמתרחשים משפיעים, ולא להיטפל לטלוויזיה או לעתון זה או אחר. מפני שהם לא יוצרים את האירועים. אני מניחה שהכתב אולי נתפס גם כן בהתרגשות של אותו אדם, כי גם הכתב הוא רק אדם. מה גם שהוא לא עשה פה שום דבר חריג. מבחינת השידור לדעתי לא היה פה שום דבר חריג. לכל אחד מאתנו יש ביקורת על משהו, אבל אינני חושבת שבצורה כזאת אפשר לנהל את זה.

אני מציעה לעצמנו, גם אם יש תלונה, לא להפוך את זה תיכף לדבר פומבי, אלא אם למי שמעלה את זה יש בכך ענין פוליטי. אפשר לברר את הדברים עם הנהלת הטלוויזיה לפני שמעלים את הנושאים בכנסת. אני חושבת שהטענות האלה אינן מוצדקות ואינן נכונות. יש דברים חמורים מאד שלא משדרים אותם, ואולי טוב כך, אינני יודעת. אבל לפחות כדאי שנדע שהם מתרחשים.

פ. גולדשטיין:

בתחילת דברי אני רוצה לברך את חבר-הכנסת אהרן הראל, שקיבל עליו את התפקיד של יושב-ראש הוועד המנהל של רשות השידור, אם כי אני מצטער שבעקבות זאת הוא עוזב את הכנסת.

אני רוצה להתחיל בציטוט מעתון "הארץ", עתון מהימן לכל הדעות: "שחל תובע להחליף את מנהל החדשות בטלוויזיה. יאיר שטרן, בגלל צנזורה פוליטית, ביקורת על יעקב אחימאיר שערך את מהדורת ה-1 במאי". אני מניח שהשר שחל אכן אמר את הדברים, שהרי לא יעלה על הדעת שהעתון יפרסם דברים שלא אמר.

ראיתי את הכתבה על ההפגנה של "שלום עכשיו". לפני שאתייחס לזה אני רוצה לומר שביום ששי או במוצאי שבת צפיתי בכתבה שבה 30 איש, חברי ר"ץ, מפגינים עם שלטים על סגירת חנויות. מדוע הטלוויזיה צריכה לסקר את זה? האם זה נושא שצריך להיות ב"פריים טיים"? איפה שיקול הדעת של הטלוויזיה? אני חושב שזה לא הגיוני לשרר זאת בזמן של שיא הצפיה. שאלתי אתמול את מנכ"ל הרשות מה דעתו על הכתבה ששודרה ביום ששי על מחנה אנסאר. הוא הסביר לי שהיה מקום לכתבה הזאת. ההסברים לא כל כך נראו לי, אבל קיבלתי אותם. בדרך כלל אני מוכן להשתכנע. עם זאת אינני מקבל את זה שאותה הפגנה של ר"ץ היא הפגנה שהציבור הישראלי חייב לצפות בה בשעת שיא הצפיה. אולי זה טוב למהדורת החדשות של חצות.

י. גיל:

ומה עם הפגנת היחיד של הרב לוי נגר? האם חייבים

לסקר אותה?

פ. גולדשטיין:

המסקנה שלי היא שבנושא של סיקור בטלוויזיה אין אובייקטיביות גמורה. כך גם בעתונות וברדיו, אם כי פחות. יש סובייקטיביות. הכל לפי העין המתבוננת והקוראת והאוזן השומעת. זה טבעי מאד. אבל יש מנהל ועורך. נכון שהכתב בשטח מצלם ומקליט מה שעניינו רואות ומה שאוזניו שומעות. לאחר מכן בא העורך. והעורכים עושים את עבודתם. לפעמים הם מצליחים, לפעמים הם שוגים. דומני שבנושא של "שלום עכשיו" שגהמי שטיפל בנושא. כבודו של אותו אדם במקומו, זכותו שווה לזכותו של כל אחד אחר. השאלה האובייקטיבית היא האם זה המסר שצריך לעבור לעם ישראל מההפגנה של "שלום עכשיו". אם זה שידור ישיר מן השטח - ניחא. אם זה איננו שידור ישיר, ויש עריכה - זה דבר אחר.

אני מבין את חבר-הכנסת ורדיגר. הוא נפגע ממה שראה וזכותו להעלות את הנושא. אני מבין את תחושתו, כי גם לי יש טענות. אבל לא הכל שחור.

לסיכום, לאור התקרבות מערכת הבחירות, ולאור העובדה שמספר התלונות שלנו יעלה ככל שמועד הבחירות יתקרב, הרגישות של אנשי הרשות והטלוויזיה חייבת להיות הרבה יותר גדולה. כל אחד מאתנו מבטא את מחאתו בצורה אחרת, מי בצורה יותר חריפה ומי בצורה פחות חריפה. גם באוזני צרם אותו שיר ששודר בכתבה, כי הוא מוציא את דיבתם של חיילי צה"ל רעה.

חזרתי עכשיו מחוץ-לארץ. אני רוצה לומר שמבחינת

מדינת ישראל עשה אבא אבן את הדבר הגרוע ביותר שיכול היה לעשות, בכך שהלך צעד אחרי צעד בעקבות ראש הממשלה שמיר כדי להפגין ולהסביר את עמדותיו.

הציבור האמריקני איננו מקבל את זה. אני חושב שהדבר גם יבוא לביטוי בקלפי. אבל זה שיקול של כל מפלגה ומפלגה. אבל הטלוויזיה היא ממלכתית. והעינים שלה צריכות להיות הרבה יותר בודקות והרבה יותר בוחנות.

א. הראל:

קודם כל אני רוצה להודות על הברכות. אם אני מצטער על פרישתי מהכנסת, הרי זה בגלל הפרישה מוועדת החינוך, כי פה היתה לי הרגשה שסייעתי, שהיתה עבודה חברית.

אני רוצה להגיד כמה הערות מנקודת התצפית החדשה שאני נמצא בה, ואני מוצא לנכון להגיד זאת בימים הראשונים שלי בתפקיד, כדי שלא תהיינה אי-הבנות להבא וכדי שמערכת העבודה בין רשות השידור ובין הכנסת תהיה מסודרת, חברית, כל אחד לפי הסמכויות שבידו, רשות השידור עם הסמכויות שנתונות לה בהתאם לחוק, והכנסת - כמוסד העליון של מדינת ישראל. אם נגיע להבנה בדברים האלה כבר בשלב הראשון, זה יקל גם עלינו וגם על חברי הכנסת.

בתחילת הדברים אני רוצה לומר שאתמול ראיתי בסדר היום שחולק לחברי הכנסת שחוק רשות השידור הודן בבחירת מוסדות לרשות השידור עומד להיות מובא לאישור בקריאה שניה ושלישית. ובכן צריך למשוך את החוק הזה חזרה בהקדם. יש כבר מוסדות לרשות השידור והיא מתפקדת.

אני רוצה להתייחס לנושא שעל סדר היום. בגלל הרגישות של הנושא, ומאחר שאנחנו מתקרבים לתקופת הבחירות, אני מציע לכולנו לא להתערב בתפקיד של עורך ראשי של רשות השידור. תפקידה של מערכת החדשות הוא כמו תפקידה של מערכת עתון יומי. ששולחת את הכתבים, ובודקת את החדשות, ומוסרת אותן, בין אם הן טובות ובין אם אינן נעימות. לצערי הרב יש דברים לא נעימים. לא יכולה להיות טלוויזיה שתשדר ב"מבט לחדשות" רק כתבות על פרחים. טלוויזיה צריכה לתת חדשות. הכתבים צריכים לסקר והעורך צריך לערוך. אבל העורך צריך להקפיד שכאשר מגיעים לפרשנות, ויש מגוון של דעות בכנסת, הוא צריך לתת את מגוון הדעות. ואסור שתהיה בטלוויזיה הסתה. נגד אף צד, לא נגד אנשים דתיים ולא נגד חילוניים. הטלוויזיה ורשות השידור לא נועדו להסתה, אלא כדי לספק חדשות ואת הדעות הפוליטיות על כל המגוון שלהן.

אבל צריך לזכור שני דברים. לעומת עתון יומי שיכול לעשות מה שהוא רוצה, ובכל פעם לקומם מישהו אחר, רשות השידור פועלת על פי חוק. ונקבעו ברשות כללים איך משדרים חדשות. אינני אומר שתמיד זה מתבצע, אני מדבר על דברים עקרוניים, אינני מכיר בדיוק את המקרה הקונקרטי. אבל יש חוק וצריך לפעול לפיו. מבחינה מסויימת זה מקל עלינו. המנכ"ל יכול להגיד: מה שקרה במקרה זה נוגד את החוק, ואני מתערב. או שאני יכול לפנות למנכ"ל ולבקש הסבר על מקרה שהפרו את החוק. אבל הכללים ברורים ומוגדרים.

צריך לזכור גם שפועלת כאן לא רק הטלוויזיה הישראלית. יש כאן הרבה כתבי חוץ, ואי אפשר להעלות על הדעת מצב שידיעות מסויימות ישודרו בכל העולם, בכל הטלוויזיות, באמצעות כל כתבי החוץ שלהן כאן, ואנחנו נהיה היחידים שלא נשדר את הדברים בטלוויזיה שלנו. אז יבואו בטענות למנהל הטלוויזיה או למנכ"ל הרשות. אני יודע מה קורה בעתון יומי או עתון ערב כשידיעה חשובה כלשהי לא מופיעה בו. אומרים: איזה עתון זה? זה הופיע ב"דבר", ב"הארץ", למה זה לא הופיע ב"על המשמר"? או אם זה הופיע ב"מעריב", למה זה לא הופיע ב"ידיעות אחרונות"?

ובכן יש חוק ויש כללים, מה צריך להיכלל בחדשות ואיך הן צריכות להיות משודרות. ידיעות בעלות אופי צבאי נבדקות על-ידי הצנזור הצבאי.

גם אני צופה בטלוויזיה ומאזין לרדיו, ולא תמיד אני מרוצה. כדי לשפר את המערכת הזאת אנחנו צריכים את הסיוע של הבית הזה. אבל הרי הטלוויזיה משקפת את המציאות. למשל. הכנסת נמדדת בהתנהגות חבריה, וכאשר חברי הכנסת תוקפים זה את זה, זה מה שמשתקף. עם זאת, צריך לעשות מאמץ לשפר ולתקן דברים הטעונים תיקון.

מה שאסור לטלוויזיה ולרדיו לעשות זה לייצר חדשות. הם צריכים לשדר חדשות ולא לייצר אותן.

פ. גולדשטיין:

זו הנקודה המרכזית.

א. הראל:

לפי דעתי אנחנו צריכים פעם לקיים על כך שיחה בתוכנו. אני רוצה לומר לזכותו של מנכ"ל רשות השידור, שמהרגע הראשון נוצרה בינינו הבנה בדברים העקרוניים. אנחנו בודקים הרבה מאד דברים שצריך לשנותם במשותף, מתוך הבנה. לא יעלה על הדעת שכתב או עורך ייצרו חדשות. החדשות נוצרות בשטח. את זה צריך לשדר, על זה צריך לתת פרשנות. אנחנו צריכים להתרכז במציאת דרך להעלאת רמתה של הטלוויזיה. השיקול של העורך צריך להיות שיקול מקצועי בלבד, לא שיקול פוליטי. היום יכול להיות שיקול כזה, מחר אחר. זה גלגל מסתובב. השיקול מוכרח להיות מקצועי, ואנחנו יודעים מה זה שיקול מקצועי. בשום פנים ואופן לא שיקול פוליטי.

אני רוצה לומר שאם מישהו חושב שבתפקידי כיושב ראש רשות השידור אהיה צנזור ראשי של הרשות, הוא טועה טעות גדולה. וזה אמור לגבי כל אחד. אנהג לפי שיקולים מקצועיים, לא פוליטיים. זו הדרך שבה צריך ללכת. וברגישות המיוחדת של הבחירות המתקרבות, צריך לעשות מאמץ משותף מכסימלי בענין זה. אני בטוח שיהיו שגיאות, אבל חדשות אנחנו נשדר לפי השיקולים המקצועיים המנחים את הרשות.

היו"ר נ. רז:

תודה רבה.

פ. גולדשטיין:

אני רוצה לומר שבארצות-הברית לא יעלה על הדעת שעתונאי ינחה דיון ויחד עם זה יביע את דעותיו. הוא שואל שאלות. אצלנו לצערי הרב זה לא נשמר במאה אחוזים. בארצות-הברית לא יעלה על הדעת שייצרו חדשות. לצערי הרב אצלנו עדיין יש מקומות מסויימים שזה קורה.

א. סרטני:

לא מכבר היה בארצות-הברית עימות קשה עם אחד המועמדים לנשיאות, ג'ורג' בוש, עם המראייין שלו.

פ. גולדשטיין:

זה מקרה יוצא דופן.

א. ולדמן:

אני רוצה להתייחס בעיקר למישור העקרוני. זו הזדמנות ראשונה שלי לברך בתוכנו את חבר-הכנסת יעקב גיל. אנחנו בוודאי נשמע ממנו דברי חכמה, כפי שהוא רואה את הדברים. אבל חבר-הכנסת גיל, מדברייך השתמע כאילו חבר-הכנסת ורדיגר תובע לעשות צנזורה. אני לא שמעתי ממנו תביעה כזאת.

חברת-הכנסת סרטני דיברה על כך שלא צריך להעלות נושאים כאלה בכנסת, שנאילו העלתם היא לצורך פוליטי, פרסומי. אני אינני

חושב כך. כל אחד מעלה את הנושאים שהוא רגיש להם, שיש להם לדעתו ערך ציבורי, כך גם לגבי הנושאים האלה. יש נושאים שחברים מעלים שאני לא הייתי מעלה אותם. שאינני חושב שחשוב להעלותם. אבל מישהו אחר חושב שראוי להעלותם.

נכון, אין זה מתפקידנו לשמש צנזורה של כלי התקשורת. אנחנו גם לא יכולים להיות. אבל יש דברים שאנחנו יכולים וצריכים לעשות בתוקף תפקידנו הציבורי ובתוקף היותנו חברי ועדת החינוך של הכנסת שעניני רשות השידור שייכים לתחום פעילותה ופיקוחה. איננו יכולים לבוא בטענה אל אותו רב-סרן שריינין או למישהו אחר שיש לו דעות כפי שיש לו והוא אומר אותן. אני יכול לחלוק עליו, על ראייתו. אבל אנשי המקצוע, שמשדלים לשקול את השיקולים המקצועיים, ובדרך כלל מצליחים, צריכה להיות להם רגישות להערות של אנשי ציבור שזה תפקידם ושמעלים את הנושאים האלה בכנסת או בוועדת החינוך. אני יוצא מהנחה שכאשר אנשי מקצוע, בכל תחום שהוא, שומעים את ההערות האלו, הם יחשבו פעם נוספת על מה שהיה ויגיעו למסקנה כלשהי. אולי זה יגרום ליתר זהירות להבא. אצל אנשי המקצוע בתחום החדשות יש בוודאי תמיד מאבק פנימי בין הצורך שהדברים יגיעו לציבור לבין הצורך שמה שמגיע לציבור לא יעוות את התמונה השלמה. כי הרי נותנים רק קטע מסויים. למשל, ביהודה ושומרון ובעזה קורים דברים, והם בוודאי צריכים להיות מובאים לידיעת הציבור. השאלה מה מגיע ואיך מגיע, והאם הציבור מקבל תמונה פרופורציונלית אמיתית של מה שמתרחש בשטח. זאת הבעיה שקיימת תמיד. אינני חושב שבעל המקצוע ברשות השידור אינו מעוניין שתקבל תמונה אמיתית. אבל גם אנשי המקצוע הם בני אדם עם דעות והשקפות מסויימות. הם אינם מתכוונים להכניס את דעותיהם והשקפותיהם, אבל ההשקפות האלה גורמות לאיזון כפי שהם רואים אותו, ואיש אינו יכול להגיד להם לא לראות אותו כך. לפעמים זה יכול להיות מוטעה.

אני לא ראייתי את הכתבה שבגללה הנושא עלה לדיון. מישהו יכול לחשוב - ואני מרגיש פגוע מזה, גם בתור חייל - שצה"ל הוא צבא שמדכא ושעושה דברים נוראים. וכאן ההתלבטות על מה שצריך להראות לציבור. הציבור רוצה לראות דברים חריגים, אלה החדשות, ולא את אלפי הדברים שאינם חריגים. אם מקצים זמן לדיווחים כאלה שמציגים את הדברים החריגים, ומול זה לא מעמידים דברים אחרים, זה מעוות את התמונה. שר הבטחון אומר תמיד, וזה חשוב מאד, הוא עושה זאת מתוך אחריות, שיש עשרות אלפי פעולות, ומתוכן יש כך וכך חריגים. נכון, יכולים להיות חילוקי דעות גם בנושא זה, אם זה חריג או לא. אבל אני סבור שהדברים מתעוותים במשך הזמן, בוודאי בחוץ-לארץ. וגם פה.

הנושא לא פשוט. אני יכול לחשוב כך, מישהו יכול לחשוב אחרת. אבל בהחלט לגיטימי, האחריות מחייבת זאת, שאם מישהו סבור שהדברים לא נעשו במקרה מסויים זה או אחר כפי שהיו צריכים להיעשות. להעלות אותם. ואני יוצא מהנחה שאנשי המקצוע רגישים להערות של אנשי הציבור וזה משפיע עליהם מבחינת הצורך לעשות את מלאכתם נאמנה.

א. פורת:

קודם כל אני רוצה להתנצל על האיחור, לכן לא אוכל להתייחס לדבריהם של כל החברים אלא לאותו חלק ששמעתי. אני רוצה לומר באופן כללי שתמיד היו ויש טענות לטלוויזיה, ותמיד יהיו. מפני שאין שני אנשים שמבינים ומתייחסים באותה צורה לאותה תמונה ולאותה ידיעה. בסופו של דבר יש כאן הרבה ענין של טעם אישי. יכול להיות דבר שאני רואה בטלוויזיה והוא מוצא חן בעיני, ואותו דבר עצמו אינו מוצא חן בעיני אנשים אחרים. לכן תמיד תהיה ביקורת. אי אפשר להשביע את רצון הכל במהדורת חדשות אחת בת חצי שעה, ש-70%-80% ממנה חדשות מקומיות, ו-20%-30% חדשות חוץ. וכשמתחיל ענין ההפגנות, זה בכלל גובל בגרוטסקה: אם יש הפגנה כזאת, צריך גם אחרת. ואם אין, צריך להמציא אותה? ולמה הראית 3 אנשים שהניפו 10 שלטים ולא הראית 30 אנשים שהניפו 3 שלטים?

את הדברים האלה אי אפשר למדוד במאזנים של צורך.
אין דמיון בין עורך אחד לאחר. יש פה ענין של שיקול דעת. עורך אחד שוקל
כך, ועורך אחר. באותו ענין או בענין דומה לו, שוקל אחר. עתונאות איננה מדע
זדוייק, והפרסום העתונאי איננו דבר שאפשר לעשותו באמצעות מכשירים. עושים
אותו בני אדם.

ההבדל היחיד בין הרדיו והטלוויזיה לבין העתונים
בישראל הוא אחד, עמד עליו יושב-ראש הרשות כאשר ציין שאנחנו כלי התקשורת
יחיד במדינה שפועל על פי חוק. יש דברים שלנו אסור לעשותם ולעתונים מותר,
ולהיפך, יש חובות שמוטלות עלינו והעתונות פטורה מהן. וככל שהדברים נוגעים
לחוק ולנהלים שנקבעו ברשות השידור על פי אותו חוק, מעבר לשיקול העתונאי
אנו מחוייבים גם בביצוע הוראות החוק. ולפעמים הוראת החוק אינה עולה בקנה
אחד עם האינטרס העתונאי. לכן יש הרבה דברים שאיננו משרדים, למרות שהעתונים
זפרסמים אותם. אנחנו איננו משרדים אותם מפני שהחוק אוסר עלינו לשרד. לא
תמיד החוק ושיקול הדעת המקצועי, העתונאי, עולים בקנה אחד.

ג. ורדיגר:

מבחינה טכנית אינכם מסוגלים לפרסם כל מה

שהעתונים מפרסמים.

א. פורת:

אינני מדבר על הכמות, אלא על סוג הידיעות. יש
סוג של ידיעות שמגיעות אל שולחן המערכת, ואנחנו מנועים מלשרד אותן, למרות
שהידיעה היא בעלת ערך עתונאי. ואז רק העתונות מטפלת בנושא.

ג. ורדיגר:

תן לנו דוגמה.

א. פורת:

למשל פרשת אוטובוס 300. אנחנו ידענו את הסיפור
הזה הרבה לפני כל העתונים, אבל לא פרסמנו אותו, עוד לפני שהלכנו לצנזור.
בגלל לא הלכנו לצנזור. אני פסלתי את זה, אמרתי שזה לא ישודר, על פי אותו
נוהל שקובע שאיננו משרדים דבר אם יש בו סכנה לבטחון המדינה. כלומר אם הוא
עלול לפגוע בבטחון המדינה. פירוש הדבר שאנחנו מצנזרים את עצמנו עוד לפני
שמגישים חומר לצנזורה. והצנזורה זה חוק שונה. לעתונים לא היתה שום בעיה עם
החומר הזה. הם העבירו את החומר לצנזורה, היא לא אישרה אותו לפרסום. כלומר
השיקול שלנו היה נכון. בסופו של דבר אחד העתונים הפר את החוק ופרסם את
החומר. ואז פרסמו אותו כל כלי התקשורת.

ובכן אנחנו איננו משרדים דברים שיש בהם כדי

לפגוע בבטחון המדינה, או דברים שיש בהם כדי לפגוע ברגשי הציבור, או אפילו
דברים שיש בהם כדי לפגוע ברגשותיו של חלק מהציבור. העתונים עושים את זה.
הציבור שנפגע יחדול לחדול לקנות את העתון ובכך להענישו, איך יכול הציבור
להעניש אותנו עם פגענו ברגשותיו? הוא איננו יכול, שכן הוא משלם את האגרה
מראש.

ובכל יש אצלנו כל מיני כללים ונהלים שמכביד ם

עלינו מאד כמערכת עתונאית, הרבה מעבר למוסרות שכובלות את העתונות החופשית,
הפרטית.

בתוך הפרמטרים האלה, עם כל ההגבלות, אני שוען

שרשות השידור, הרדיו והטלוויזיה, עושים עבודה טובה מאד, בהתחשב עם הצורך
לשמור על איזון, בהתחשב עם הצורך להביא לציבור את כל הדעות הרווחות בו. זה
לא תמיד דבר שטכנית ניתן לעשותו, ובוודאי לא תמיד ניתן לעשותו בידיעה אחת.
יש מה שנקרא איזון שמתמשך על פני זמן, ובסופו של דבר השורה התחתונה
מאוזנת. לא תמיד אפשר בשידור אחד להביא את כל התגובות והדעות הרווחות
בציבור. זה לא ניתן. אם היום שידרנו הפגנה אחת, מחר נשרד אחרת, מחרתיים
שלישית. בכלל יש לנו בעיה עם הפגנות. יש הפגנות שהן סתם גימיק תעמולתי של

גוף כזה או אחר, וזה נעשה מתוך הנחה שהטלוויזיה אוהבת גימיקים והיא תבוא לצלם. סוג כזה של הפגנות אנחנו בדרך כלל פוסלים, אלא אם כן יש להפגנה מסר פוליטי חדש שעוד לא שמענו עליו, או מסר חברתי חדש. גם בהפגנה צריך להיות משהו חדש. אם כל יום אותה קבוצה אנשים תפגין באותו ענין ובאותו מקום, אלה אינן חדשות, זה לא מעניין את אף אחד. 30 אנשי ר"ש שהפגינו בעד פתיחה או סגירה של חנויות, אלה בהחלט חדשות. אם קבוצה של יהודים רוצה שיפתחו את החנויות של הערבים או שיסגרו אותן, ולא משנה מה דעתם הפוליטית, זה בבחינת "אדם נשך כלב", וכל עתונאי מתחיל יודע שאלו חדשות. לעומת זאת הטלוויזיה שידרה לפני כמה שבועות הפגנה של קבוצת נשים מול ביתו של ראש הממשלה. אני נזפת קשות באנשים שהחליטו לשר את ההפגנה הזאת, מפני שזאת היתה הפגנה מסיתה. היתה שם קבוצת נשים מיהודה ושומרון שהתלבשו כמו ערביות. החזיקו ביד בקבוקי יין שהיו אמורים לסמל בקבוקי תבערה, והחזיקו שלטים: תודה רבה לך, פרס, על עזרתך. או משהו כזה. זה גימיק שפל, נבזי. זאת לא הפגנה, זאת הסתה. דבר כזה אסור לשר.

אינני חושב שאם הטלוויזיה משדרת הפגנה של "שלום עכשיו", שזה מוסיף חסיד אחד לתנועה הזאת, כמו שאינני חושב שהפגנה של גוש אמונים מוסיפה חסיד אחד לתנועה הזאת. הטלוויזיה איננה משנה דעותיהם של אנשים. במקרה הטוב היא מחזקת אותם בעמדתם העקבית. הם לא ישנו עת דעתם בגלל שידור כזה או אחר.

אנחנו פועלים על פי הנחיות וכללים עתונאיים.

ובכל פעם שיש סטייה כלשהי מצד כתב או עורך שמביע את דעתו בנושא השנוי במחלוקת ציבורית, זה דבר שאסור על פי הנהלים. עורך ומגיש כזה סולק על ידי מתפקידו והועבר לתפקיד אחר, אחרי שהוזהר פעם, פעמיים ושלוש. היה לו טבע לשאול שאלות בסגנון אישי מדי, להביע את דעתו ולהתווכח עם המרואייין. הוא הועבר מתפקידו. לפני כמה שבועות כתב בחדשות נחפס בקלקלתו כאשר ביקש להבין מראש כתבה מגמתית. הכתבה לא הגיעה לשידור אבל הוא סולק מהחדשות.

י. יוסף:

אם אתה מספר על שני כתבים שהועברו מתפקידיהם
בזמן האחרון, זה מראה שיש הפקרות רבה בטלוויזיה.

א. פורת:

אדרבה. אני לא הייתי מסיק מסקנה כזאת. הבאתי שתי דוגמאות אלו כדי להוכיח שאנחנו עושים כל מה שאנחנו יכולים כדי להקפיד על עתונאות נקיה ועל מילוי נהלי השידור הקיימים ברשות השידור, ואם משהו חורג מהם או פועל בניגוד לאתיקה המקצועית, אנחנו מתייחסים לכל מקרה כזה במלוא החומרה. הדוגמאות שהבאתי לא נועדו להוכיח שהדברים אינם כשורה. במחלקת החדשות של הטלוויזיה עובדים 60 אנשים שלדעתי עושים את מלאכתם בצורה משביעה רצון. אם פה ושם משהו חורג מהנהלים, אנחנו מטפלים בזה. כאשר מדובר בחריגה קשה, אנחנו מטפלים בזה בחומרה. אבל לא צריך להגזים. העניינים נמצאים תחת ביקורת ובקרה, ולדעתי יש שיפור גדול מאד בדרך שבה גם הרדיו וגם הטלוויזיה סקרים את החדשות השוטפות במדינת ישראל, ואני מתכוון לתקופה של לפחות השנתיים-שלוש האחרונות.

עם זאת אני חוזר ואומר שלעולם לא נגיע למצב שבו לאיש לא יהיו טענות. זה פשוט בלתי אפשרי. אבל אני מבטיח לכם שאנחנו עושים כמיטב יכולתנו להקפיד על שידור הוגן, מאוזן, נכון מבחינה עתונאית מקצועית. זה המכסימום שאפשר לעשות.

י. יוסף:

גם הגיל עושה את שלו. חלק ניכר מהשדרנים
בטלוויזיה הם צעירים באופן יחסי. אנשים צעירים אולי נוטים יותר לעשות את הדברים בצורה חדה יותר, בוטה יותר; הם אולי גם לא עושים חשבון. אבל אם תהיה ביקורת יותר רצינית, ייתכן שלא תהיה שם הפקרות כה רבה. איננו רוצים

לסתום פיות, אין לנו שום כוונה לעשות צנזורה. אבל בכל מדינה מסודרת יש גם מבקר מדינה. ייתכן שאילו היתה ביקורת בתוך הטלוויזיה עצמה, אפשר היה להקדים רפואה למכה ולמנוע הרבה מאד מהעיוותים שנוצרים. אינני אומר חלילה שכולם לא טובים, שכולם מופקרים. אבל באופן יחסי יש ריבוי גדול של תלונות מצד הציבור. הציבור פונה אלינו לעתים קרובות. אם יש 60 איש במחלקת החדשות, ואתה אומר שבאחרונה שנים הועברו מתפקידם, זה הרבה.

א. פורת:

המקרה האחד היה לפני שנה; השני - לפני חודשיים.

י. יוסף:

ואני מתאר לי שאתם נוהגים להקל ולפטור בעונש קל יחסית את אלה שסרחו. לכן אני אומר שזה הרבה. בדרך כלל אתם נוהגים בצורה ליברלית מאד. כבית הלל. אינני שולל זאת, אבל אפשר גם "במענה רך משיב חימה". אפשר לדבר מדי פעם עם העורכים שינהגו בעדינות.

א. פורת:

אנחנו עושים זאת פעמיים בשבוע. יש לנו פורום קבוע שנקרא פורום חדשות, שבו אני מפגיש אצלי את כל הנוגעים בדבר, השדרנים הבכירים, העורכים הבכירים, כל אלה שעוסקים בחדשות. זו כמעט שטיפת מוח.

י. יוסף:

אם אחרי כל זה עדיין יש כל כך הרבה ביקורת, זה אומר דרשני. יכול להיות שצריך לעשות עוד פעולות כדי להקדים רפואה למכה ולא להגיע למצב כזה.

א. אבנר:

יורשה לי להזכיר את הדיון שהיה במליאה. כשיושב ראש הוועדה קרא את דברי השר, התקבלה תמונה מוזרה שדברי השר אינם מתייחסים בכלל להצעה. אבל אני זוכר את הדיון במליאה. הוא נסב לא במעט על בעיית סיקור הנעשה בשטחים בידי צוותי טלוויזיה זרים, ועיקר תשובתו של השר היה בנקודה זו.

ד. פלר:

זה היה בתשובה להצעתו של חבר-הכנסת שפט, זו

הצעה נפרדת.

א. אבנר:

אבל השר השיב על כל ההצעות יחד, ובתשובתו הוא התרכז בעיקר בעניין הצוותים הזרים. נכון שאנחנו חיים בתקופה של רגישויות מוגברות, לכן הבעיה הפנימית תפסה כאן מקום נכבד יותר.

אני רוצה להדגיש שני דברים שהועלו כאן, ובצדק

הועלו כי הם בעייתיים, ואין להם פתרון. האחד הוא ייצור חדשות. בווראי שייצור מכוון של חדשות הוא דבר פסול מבחינה מקצועית. אבל יש גרמה בייצור חדשות. עצם נוכחות המיקרופון והמצלמה גורם לבני אדם שיסנו את התנהגותם. הפגנה שהיתה שקטה נעשית סוערת כשהמפגינים מבחינים שמצלמים אותם או מקליטים אותם.

א. הראל:

כך גם בכנסת.

א. אבנר:

כ. אבל בכנסת זה לא נהפך למהומה. בהפגנה זה יכול ליהפך למהומה. יש פה בעיה. אפשר לפתור אותה פתרונות חלקיים. מי שראה אתמול את "מבט" ראה שהפרות סדר מסויימות צולמו במצלמה נסתרת כהדי שלא ירגישו, אבל לא תמיד זה ניתן. ובכן יש כאן בעיה. פתרון ממשני עד הסוף אין כאן.

בעיה שניה שאין לה פתרון היא בעיית הפרופורציה. התמונה לעולם לא תהיה פרופורציונית. הדיווח העתונאי הוא על החריג. הוא נשען על כך שהמקבל את הדיווח. הקורא, הצופה, המאזין, יש לו מערכת קואורדינטות, הוא יודע מה הרגיל, הוא יודע שבדרך כלל כלבים נושכים בני אדם, לכן אם מדווחים שאדם נשך כלב הוא יודע שזה חריג. אבל הדיווח עצמו איננו פרופורציוני. מי שיחפש את הפרופורציוניות המושלמת בדיווח העתונאי לא ימצא אותה לעולם. נכון שהרדיו והטלוויזיה בתור מדיה יכולים לעשות משהו למען הפרופורציה על-ידי משדרי תעודה, על-ידי תיאורים רחבים של הנוף, אבל לא בדיווח העתונאי ממש.

אני רוצה להתייחס לענין של המשדר שהבאנו לדוגמה. לא כשהוא לעצמו, אלא של הפרובלימטיקה הזאת. גם כאן יש שני דברים שונים שצריך להבחין ביניהם, המסוכן והמרגיז, ואסור לערב בין השניים. לא כל מה שמרגיז אותי מסוכן, לא כל מה שמרגיז את כולנו מסוכן. ויש דברים מסוכנים שאינם מרגיזים. למשל, אם מישהו יגלה סודות ייצור של נשק חדיש מאד של צה"ל זה יעשה לכולנו הרגשה טובה מאד, אבל זה יהיה מסוכן.

יש שני סוגים של סכנה, פגיעה בבטחון והסתה. חופש הדיבור איננו חופש הסתה. מתי חופש הדיבור נהפך להסתה? כאן אין תחליף לשכל ולשיקול דעת של עורך. לגבי בטחון המדינה - יש אספקטים שלה צנזורה. יש גם אספקטים אחרים, לפני הצנזורה, מחוץ לצנזורה.

מה שמרגיז את כולנו או את קצתנו שוב נחלק לשני סוגים. יש דברים שמרגיזים מפני שהעובדה עצמה שקרה דבר כזה מרגיזה. למרות מצב הרוח הרע שזה גורם לנו, תפקידם של המדיה, הכתובים והמשודרים, לא לחפות, גם אם זה מרגיז.

ענין אחר זה התבטאויות ודעות שיכולות להרגיז. כאן צריך למצוא את שביל הזהב בין דיווח על מגוון הדעות ובין הימנעות מניסוחים וצורות שיכולים ללא צורך אובייקטיבי, ללא תוספת אינפורמציה, לעורר חימה או אולי אפילו להסית את ציבור המאזינים והצופים נגד האומר אותם. מכיוון שנתנו לו להתבטא בצורה הקיצונית והצעקנית ביותר, בלי שזה הוסיף לדעות עצמן. שוב, כאן התרופה היא חוש מידה וטעם. אין ערובה שלא יעשו שגיאות בתחום הזה. איש עוד לא המציא את המחשב שיעשה את השיקולים האלה. עושים אותם בני אדם, ובני אדם עלולים לטעות וטועים. טועים גם בחוץ-לארץ. אמריקה איננה דוגמה. אבל גם באנגליה, ששם האידיאל ברור, יודעים מה אדם צריך לעשות, יש טעויות. וכשאנחנו שומעים לפעמים את ה"בי.בי.סי." מדווח בעניני המזרח התיכון, אנחנו מרגישים בהן לא אחת ולא שתיים.

לבסוף, מי שסבור שהבעיות האלו ייעלמו אם יהיו עוד ערוץ אחד, שנים או שלושה, טעות בידו. מספר הערוצים לחלוטין אינו רלבנטי לפרובלימטיקה הזאת. היא תוסיף להתקיים.

י. יוסף:

תהיה תחרות הפוכה.

א. אבנר:

אולי גם זה, ואולי אין נפקה מניה בכלל. זה פשוט לא רלבנטי לבעיה הזאת. הבעיה קיימת באופן בלתי תלוי במספר הערוצים.

א. ורדיגר:

לא התיימרתי לחשוב שכולם יקבלו את דעתי. אני רק רוצה להגיב על שני דברים, קודם כל על האיזון שכל כך הרבה הודגש פה שקיים ברשות השידור, ועל דבריה של חברת-הכנסת סרטני שאמרה בין השאר שלדעתה לא צריכים להעלות בכנסת נושאים מסוג זה, אני מציע לך לבדוק בסיעה שלך איזה נושאים מעלים, ואם כל הנושאים מקובלים על כולנו.

אני רוצה להתייחס לענין האיזון, ואומר דברים שחבר כנסת אחר איננו אומר. יש חברי כנסת שמדברים בעד הטלוויזיה, אולי כדי למצוא חן בעיני אלה שקובעים את הקיום שלהם. אני רוצה לומר שאף פעם לא פניתי לכתבים של הרדיו או של הטלוויזיה או לעתונות בבקשה שישדרו או יפרסמו את דברי. יש חברי כנסת שרצים לכתבים ומבקשים שיכניסו אותם. לי אין שום ענין בזה, אני אומר זאת גלויות. לכן בנושא זה אני יכול להיות אובייקטיבי. לא איכפת לי מה כותבים ומה משדרים. הנושא הזה לא נוגע לי כלל, ויעידו על כך כל אנשי הרדיו והטלוויזיה והעתונאים אם מישהו שמע ממני פניה אליו בענין זה. אין לי שום טענה בענין זה. אף פעם לא התלוננתי על כך. אף פעם לא שידרו מלה בטלוויזיה מכל הדיונים בכנסת שאני מופיע בהם. אולי פעם בשנתיים. עשרות פעמים, גם אתמול, כשעליתי על במת הכנסת אחרי חבר-הכנסת וילנר, כיבו את האורות. אינני אומר שזה בגללי, אבל זו עובדה. זה האיזון.

א. הראל:

אני מסכים אתך. אמרתי לחברי ברשות השידור שאיזון אין פירושו שמשדרים את דבריו של חבר כנסת דתי, כאילו הוא מייצג את כולם. או שאם מראים או משדרים חבר מהמערך, האיזון לכך הוא התחיה. לא. האיזונים כפי שהם הבינו אותם ישתנו. האיזון יהיה כזה שיתנו את מגוון הדעות.

י. יוסף:

יש עוד כמה חברי כנסת שיש להם אותה טענה.

א. הראל:

אנחנו נעבוד על זה.

א. ורדיגר:

אף פעם לא התלוננתי ואינני מתלונן. זה לא מענין אותי. לרוב הציבור שאני מייצג אין טלוויזיה. אבל לא זו הסיבה. היות ומר פורת הדגיש כאן את ענין האיזון, את הבאת מגוון הדעות, כמובן לא תמיד, אבל עושים את זה בהדרגה - אמרתי את מה שאמרתי. וזה ניתן לבדיקה.

א. הראל:

אתה צודק.

א. ורדיגר:

אינני מתכוון רק אלי. יש עוד חברי כנסת שבכלל לא מוזכרים בדיווחים.

דובר כאן על "קול ישראל" שמבקר את עצמו, ושאפשר להודיע הכל ולמסור. לא פעם התקשרתי לרדיו ולטלוויזיה לגבי נושא שהעליתי בכנסת באותו יום. בענינים ששייכים לרשות השידור, התשובה שקיבלתי היתה: יש לנו הוראה לא לקבל הצעות לסדר או שאילתות הנוגעות לרשות השידור. האם אתם חושבים שזה נכון, שאם חבר כנסת מוסר על איזו הפגנה שהוא דיבר בה - זה בסדר, ואם הוא העלה איזו ביקורת על רשות השידור - התשובה היא שיש הוראה לא לקבל את הידיעה הזאת ושהם לא יכולים לשדר אותה.

א. הראל:

זה לא רק לגבי ביקורת, גם לגבי דברים אחרים שנוגעים לרשות. אני חושב שזאת טעות, וזה נושא שנצטרך לבדוק אותו ברשות.

למשל, אפילו כשנבחר ועד מנהל, הרדיו והטלוויזיה לא שידרו שנבחר ועד מנהל חדש. זה חלק מאותה גישה. אבל נדון על זה. זה ייבדק.

א. ורדיגר:

אני שואל אם זו גישה דמוקרטית.

א. אבנר:

מבחינה פורמלית ההוראה שקיימת היא שהרדיו והטלוויזיה אינם משרדים בעיני רשות השידור אלא על דעתו של המנכ"ל. זו ההוראה הפורמלית. המנכ"ל משתדל לעשות בענין זה שני דברים: האחד - בכלל לצמצם את דיבורי הרשות על עצמה למינימום: השני - לא להניח לרדיו לבקר את הטלוויזיה, ולא לטלוויזיה לבקר את הרדיו.

א. ורדיגר:

ובכן אני קובע שאין איזון. במשך שנה וחצי או שנתיים לא שידרו בטלוויזיה אף תמונה מהדברים שלי בכנסת, וזאת כאשר שידרו ומסרו תמונות ודברים של חברי כנסת אחרים. כפי שאמרתי אין לי טענות, אני רק אומר זאת בתגובה על הדברים ששמענו על האיזון שקיים. אינני יודע אם זה מגמתי או לא, אבל זו עובדה. והדבר השני הוא שכאשר פניתי וביקשתי להעביר דברים הנוגעים לרדיו ולטלוויזיה, התשובה היתה שבמה שנוגע לרשות השידור, רדיו וטלוויזיה, הם לא מקבלים שום ביקורת. על שני הדברים האלה הייתי מבקש לקבל הסבר.

א. פורת:

כבר אמרתי בדברי שאין דבר שנקרא איזון מוחלט. זה בלתי אפשרי. יש איזון עד כמה שהדבר ניתן. השאיפה היא להגיע לאיזון מכסימלי, אבל לא תמיד זה אפשרי.

א. ורדיגר:

מה זה נקרא איזון?

היו"ר נ. רז:

איזון מכסימלי וכמעט מוחלט הוא שנותנים הכי הרבה וכמעט באופן בלעדי את יוסי שריד ואת גאולה כהן.

א. ורדיגר:

אם זה איזון, אתם צריכים לבדוק את עצמכם.

א. סרטני:

יש אמת במה שאומר חבר-הכנסת ורדיגר. היה פעם ראיון עם חבר-הכנסת אפרים שלום, והציגו אותו כחבר הכנסת האלמוני. כשהטלוויזיה משדרת מדיון בכנסת, בדרך כלל יש לה ה"פייבוריטים" שאותם היא נותנת, ואחר כך באים ה"עמך", שאותם לא מראים. כלומר יש בעיה בתחום הזה, ואם כבר מדברים עליה, צריך לתת על כך את הדעת כדי לא לגרום לכך שחבר כנסת, גם אם הוא פעיל, הופכים אותו לאלמוני ואנונימי.

א. פורת:

איזון זאת לא סטטיסטיקה ולא מתימטיקה. איזון יכול להיות רק בחדשות. יש 120 חברי כנסת. אנחנו לא יכולים להתחיל לעשות רישום ולראות מי דיבר מתי, תורו של מי עכשיו וכדומה. ולא חשוב מה הוא אמר, ובאיזה ענין. קחו בחשבון שסיקור של הכנסת זה בסך הכל שתיים-שלוש דקות במהדורה של שלושים דקות. יש גבול למה שאפשר להכניס שם. אינני יודע על המקרה הקונקרטי שאתה מדבר עליו. יכול להיות שאם אני הייתי כתב בכנסת הייתי מכבה את האורות לפני שדיבר חבר-הכנסת וילנר. אבל אלה דברים שבאמת אי אפשר

להשתלט עליהם. אי אפשר להגיע לצדק אבסולוטי. בשום פנים ואופן לא. לא לפי זה נמדדת הטלוויזיה ולא על פי זה צריך למתוח עליה ביקורת. האמינו לי, לי יש ביקורת על הטלוויזיה יותר מאשר לכם. על כל מה שאתם אומרים אני יכול להוסיף עוד כהנה וכהנה. יש הרבה מה לעשות שם, ואנחנו עושים מה שאנחנו יכולים. ביקשנו מהכנסת לתקן את חוק רשות השידור כדי שההנהלה תוכל לנהל יותר טוב. החוק הזה לא תוקן כבר עשרים שנה. לכן אתם יכולים לבוא בטענות רק אל עצמכם. אני יכול רק לבקש שתתקנו את החוק. הוא חוקק לפני עשרים שנה ומאז איש לא נגע בו, מפני שחברי הכנסת פוחדים לגעת בו, בגלל כל האינטרסים שכולנו מכירים אותם. ובכן מי שלא נותן להנהלה את כל הכלים לנהל את הרשות כפי שצריך, איננו יכול לבוא אליה בטענות. אני אומר זאת באופן כללי על נבחרים העם.

שנית, אנחנו עוסקים הרבה מאד בענין האיזון, אנחנו עוסקים הרבה מאד בריסון. הוטחה עלינו ביקורת קשה מאד כשהתחילה ה"אינטיפאדה" על ההבדל בין השידורים ה"צמחוניים" וה"אנמיים" שלנו לעומת הסיקור שעושות רשתות הטלוויזיה הזרות בשטחים. אני קיבלתי את הביקורת הזאת באהבה. אני מודה, הטלוויזיה הישראלית לא שידרה כל מה ששידרו "אן.בי.סי.", "איי.בי.סי." או "סי.בי.אס.". בשבילם זה "שוואו". בשבילנו זו טרגדיה. אנחנו שידרנו רק מה שהיינו חייבים לשר, מה שחשבנו שחשוב שהציבור ידע, אבל לא מעבר לזה. זה לא רק איזון, זה גם ריסון. מצד אחד לא חטאנו בפגיעה בזכותו של הציבור לדעת, הציבור ידע טוב מאד מה קורה בשטחים, אבל עם זאת לא הפרזנו, לא הגזמנו, לא המצאנו חדשות ולא שיחדנו ילדים שיזרקו אבנים כדי שנצלם אותם, כמו שעשו צוותים זרים. אני חושב שגילינו אחריות לאומית ממלכתית ממדרגה ראשונה, ולא בגדנו בשליחותנו העתונאית. לא צל"ג מגיע לנו, אלא צל"ש.

נכון, לא הכל מושלם. גם אני לא לגמרי שבע רצון מכל מה שקורה. אין יום שאין בעיות. זה מוסד שקשה מאד לנהל אותו, קשה מאד לפקח על מעשי העובדים בו. אנחנו עושים כמה שאנחנו יכולים, ובמסגרת היכולת הזאת אני חושב שאנחנו עושים לא מעט.

היו"ר נ. רז:

אני רוצה לומר כמה דברים לסיכום הדיון. אמנם הדיון התקיים בעקבות הצעות לסדר היום שנגעו למשדר ספציפי יותר, אבל הוא התרחב לשיחה כללית על רשות השידור, בעיקר על הטלוויזיה, תפקידה, כוחה, מגבלותיה והציפיות ממנה. וזה טבעי. אישית אני מרוצה שכך היה. כי תמיד אנחנו דנים על הדברים בצל משבר כלשהו. פה מדובר בהצעות לסדר היום של חברי כנסת שהיה להם לא נוח עם משהו ששודר בטלוויזיה והעלו את הנושא.

בפתח הדברים אני רוצה לשאול את מר פורת: היה איזה ענין בטלוויזיה עם הכתב חאג' יחיא, שעובד בשם אורן העליב אותו במזנון של בנין הטלוויזיה.

א. פורת:

הענין הזה חוסל.

היו"ר נ. רז:

כיצד חוסל? האם היתה התנצלות?

א. פורת:

שני הצדדים הגזימו קצת. בסופו של דבר הענין הסתיים ב"סולחה" וירד מסדר היום. לא היה שם אשם אחד. הפרסומים היו חד-צדדיים.

היו"ר נ. רז:

דבר שני שאני רוצה לומר בפתח דברי הוא שאני רוצה לציין שמלאו עכשיו חמש שנים לשידורי "קול המוסיקה". זה דבר חשוב ויפה מאד בשידורי הרדיו. "קול המוסיקה" נותן לאנשים רבים שעות רבות של קורת רוח והנאה אמיתית. אני גם רוצה לומר בסיפוק שסוף סוף נגמרה הפרשה המתסכלת של העדר מוסדות לרשות השידור.

א. פורת:

והיא נגמרה טוב. זו פעם ראשונה בהיסטוריה שלתפקיד של יושב-ראש הרשות באדם מהכנסת, ולא אדם שרוצה להגיע לכנסת משם.

היו"ר נ. רז:

אני גם מקווה שבמקרה זה אנחנו מדברים פה על אדם שלפי הערכתי יש לו הסגולות המתאימות לעשות שם עבודה טובה, כמובן בעזרתכם ובשיתוף פעולה שלכם. על כל פנים המוסדות הוקמו, יהיה תקציב ותהיה אפשרות למוסד הזה לעבוד ולתפקד כפי שצריך. אינני יודע אם נגמרו הספחים של שביתת העתונאים. אני שומע מהם בכל פעם שזה גורר אחריו שובל של עזיבות.

א. פורת:

יש לנו תכנית ברורה בנושא הזה.

היו"ר נ. רז:

זה בוודאי יגיע לכאן במשך הזמן, אינני יודע אם במושב הזה או בכנסת הבאה.

לגבי נושא הדיון - אני רוצה להזכיר לעצמנו שבכל הדיונים שקיימנו כאן על תכנים בשידורים אמרנו שאנחנו לא נהיה צנזורה. היו פה הרבה דיונים על תכנים, בעקבות הצעות לסדר היום על תכניות ששודרו, ובכל פעם קבענו שלא נהיה צנזורה. לפני חודשים אחדים קיימנו כאן דיון בעקבות הצעה לסדר היום של חבר-הכנסת שאקי על שידור על ירושלים, הוא טען שהיה בו סילוף ועיוות של דמותה היהודית של ירושלים. במסקנותינו אמרנו אז: הוועדה סבורה כי מן הראוי להימנע ככל האפשר מקבלת החלטות מטעמה באשר למותר ולאסור בטלוויזיה, בשידור וביצירה המקורית. והיא איזכרה מסקנות בעקבות דיון קודם האומרות: המשטרה הדמוקרטית נבחן על פי חופש הביטוי של היוצר ולא על פי ערכה האמנותי של היצירה. אנחנו גם דנו פה על הנושא של "סינדרום ירושלים", על הסיקור בשטחים, הכל התקשר לנושא של גבולות הדמוקרטיה והאחריות המוטלת על רשות השידור ועל הטלוויזיה, ואם יש או אין איזונים, אם היא משקפת נכון את המציאות או אם היא מסלפת אותה, אם היא הגונה או לא, אם היא נוטה פוליטית לצד זה או אחר, וכדומה. דנו בזה הרבה פעמים. קבענו שחוש מהדיון לא נסיק שום מסקנות לגופו של ענין. נעשה כך גם במקרה זה. גם חבר-הכנסת ורדיגר לא תבע זאת.

יכול להיות שכתוצאה מכל הדיונים האלה בכל זאת נוצר דיאלוג עם אנשי רשות השידור שנותן לא הנחיה, אבל לפחות תמונה איך אנחנו רואים את הדברים בכנסת. הם בוודאי שומעים זאת גם במקומות אחרים. זה חשוב, כי כך צריך להתקיים הדיאלוג בין הציבור לבין המוסדות הדמוקרטיים שלו. בעיקר בנושא של טלוויזיה, צריך לזכור שהטלוויזיה היא ממלכתית, אבל היא בלעדית. אין לציבור אפשרות לקבל מידע מגורם טלוויזיוני נוסף, אם תוקם הרשת השנייה, פרטית או מסחרית, היא תעבוד גם כן במסגרת של חוק, ואז תהיה לציבור אפשרות נוספת. לא יהיו לו טענות שהוא תלוי רק במקור מידע אחד שנותן לו את הדברים כפי שהוא נותן, שיש לו ביקורת עליו, ובכל פעם יש טענות מצד אחר, אלה טוענים שהשמאלנות משתלפת, אחרים טוענים שהצד האחר משתלט, וכולם לא מרוצים. אני מקווה שהרשת השנייה אכן תקום והיא תוכל לעשות מה שהיא צריכה לעשות, ובכך למנוע את המונופוליזציה של רשת אחת ולאפשר לציבור לבחור מה הוא רוצה לראות.

לגבי הדיון שהיה כאן, חבר-הכנסת ורדיגר, השאלה

היא על מה הערעור לגבי הכתבה ששודרה, וגם חבר-הכנסת שאקי דיבר על אותו דבר, גם על ההפגנה של "שלום עכשיו" וגם על הסיקור של מה שנעשה בשטחים. האם מה שלא נוח למציעי ההצעות הוא שהטלוויזיה תיארה את מה שקורה, או שמה שקורה לא נוח לכם? או דבר שלישי, שמתארים רק את זה ולא מתארים צדדים אחרים ויפים בחיינו? אני חושב שהטלוויזיה מתארת הרבה מאד דברים יפים שקורים בחיינו. יש הרבה מאד תכניות מענינות וטובות. האם הטענה היא שהטלוויזיה מתארת דברים שיש בהם משום הלקאה עצמית יתרה או מזוכיזם לאומי יתר, ושזה מחליש את המורל הלאומי ומציג את חיילי צה"ל כקלגסים ואותנו כחטאים ורוצחים וכדומה, ולכן לא צריך לתאר את זה? אני שואל האם לא צריך לתאר את זה או לא צריך לעשות את זה, במידה שנעשים דברים כאלה?

אני מציע לכולנו לראות את הכתבות כבאמת נתונות

לשיקול דעתו של עורך. מה עושה העורך? על פי ידיעתי ועל פי הבנתי את הענין, עורך עושה את עבודתו על פי שני שיקולים: האחד הוא החוק שמחייב אותו. ובסעיף 4 בחוק רשות השידור כתוב: "הרשות תבטיח כי בשידורים יינתן מקום לביטוי מתאים של השקפות ודעות שונות הרווחות בציבור ותשודר אינפורמציה מהימנה". כאשר האינפורמציה הזאת נמסרת, השאלה היא אם היא מהימנה או לא מהימנה. ובכך העורך צריך לפעול על פי החוק, ובחוק מפורטים הרבה מאד דברים. אבל נוסף לחוק יש עוד דבר, כמו לגבי השופטים. השופט צריך לפסוק את פסק דינו על פי החוק ועל פי מצפונו. הפירוש של החוק הוא לפי המצפון. החוק איננו דבר יבש, השופט מפרש אותו, והוא עושה את שיקוליו בהתאם למצפונו כאשר החוק לנגד עיניו. כך גם לגבי העורך. כאזרח שרואה טלוויזיה אני שואל את עצמי האם בדרך כלל בתיאורים שמובאים בטלוויזיה נפגעים שני הדברים האלה, האם פועלים לא לפי החוק ובצורה מעוותת, כלומר לא לפי המצפון, והאם נעשית שם עבודה מגמתית שמתארת באופן מסולף את המציאות עד כדי כך שנאמר שזה דבר בלתי אפשרי. כצופה בטלוויזיה אין לי טענות אליהם בענין הזה, גם אין לי אליהם שום תביעות אם משרדים את דברי או לא, אין לי פה ענין אישי. אני רק אומר שכשאני רואה מה משרדים, הם משרדים את הדברים כפי שהם. זאת המציאות. האם בגלל זה נשבור את המראה? המראה משקפת את המציאות. השאלה אם המראה מדברת או מתייחסת באופן סלקטיבי לקטעי מציאות שונים, ומראה רק את הצד המכווער. לפי דעתי לא.

אני גם לא חושב שמה שרואים בטלוויזיה משפיע

השפעה פוליטית. האם כשמראים את הגילויים המכווערים זה משפיע לטובת השמאל והיוונים? אינני חושב כך. אני חושב שאולי להיפך, הזעם שזה מעורר אצל חלקים מסויימים שאינם יכולים לסבול את זה מחזק דווקא את הגישות הקיצוניות, הלאומניות. אנשים מהצד הימני הקיצוני אומרים על הכתבים שהם מסלפים, שהם עוכרי ישראל וכדומה. כך שאינני חושב שהטלוויזיה משפיעה פוליטית לטובת השמאל או הימין.

ובכך אני חושב שההצעות לסדר היום היו בבחינת

תזכורת לטלוויזיה שתשים לב יותר לרגישויות שקיימות, גם להשקפות פוליטיות וגם לרגישויות אחרות שיש בציבור, וצריך להסתפק בזה. המציעים גם לא ציפו ליותר מזה, הם לא ביקשו שיהיו בענין זה מסקנות של הוועדות, ואני גם אציע לא לקבל שום מסקנה, חוץ מהתייחסות כללית מאוד לנושא.

אבל אני לא הבנתי את הענין של מקצועיות. מה זאת

אומרת מקצועיות? כשאתם אומרים שהעורך פועל רק על פי שיקולים מקצועיים, מה פירוש הדבר?

א. הראל:

מה שאתה אומרת. אחד השיקולים הוא אם הדברים הם

בגדר חדשות.

היו"ר נ. רז:

הדיונים האלה שמתקיימים מדי פעם בעקבות הצעות
לסדר היום לגבי שידורים אלה או אחרים, אני חושב שמחובתו של חבר הכנסת
להעיר עליהם, כי הטלוויזיה והרדיו הם מכשיר לאומי, כללי, כל העם שומע,
רואה, מושפע במידה זו או אחרת ממה שקורה ומתייחס לדברים. אבל שאנחנו
כוועדת חינוך נגיד שזה היה נכון או לא נכון, טוב או רע, מגמתי או לא,
אם צריך לעשות כך או אחרת, להעלות מחזות כאלה או אחרים - אני מציע לא
להיכנס לזה. בשביל זה יש מוסדות לרשות השידור, הם עצמאיים בשיקוליהם
ובשיפוטתם. הם גם מורכבים בצורה מאד מגוונת שמשקפת את ההשקפות, הטעמים
וההרכב של האוכלוסיה. ואני רוצה לחזק את ידם של כל העוסקים במלאכה שאנן
יהיו צמודים לשני הדברים, גם לחוק ולגם למצפונם, במובן האובייקטיבי והנעלה
ביותר של המלה.

ואני רוצה לאחל שוב לחבר-הכנסת הראל שבתפקידו
כיושב-ראש הרשות יקדם עוד יותר את הענינים כדי שכולנו נהיה יותר מרוצים
מהטלוויזיה הזאת. הלוואי שנהיה יותר מרוצים מהמציאות שלנו.

אני מודה לכולכם. הישיבה נעולה.

הישיבה נסתיימה בשעה 11.00.